

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К.Д. УШИНЬСЬКОГО»
КАФЕДРА ФІЛОСОФІЇ, СОЦІОЛОГІЇ
ТА МЕНЕДЖМЕНТУ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
ПІВДЕННО-УКРАЇНСЬКЕ ВІДДІЛЕННЯ СОЦІОЛОГІЧНОЇ АСОЦІАЦІЇ УКРАЇНИ

МАТЕРІАЛИ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-
ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ ТА
МОЛОДИХ ВЧЕНИХ

ПІВДЕННО- УКРАЇНСЬКІ НАУКОВІ СТУДІЇ

14-15 грудня, 2022 р.

м. Одеса

***Всеукраїнська науково-практична
конференція
студентів та молодих вчених
із міжнародною участю***

Програма та матеріали виступів учасників

***ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКІ
НАУКОВІ СТУДІЇ***

Кравченко Ульяна,
здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
ОПП Переклад (перша - англійська, друга - китайська),
спеціальність 035 «Філологія»
Науковий керівник: **Атаманюк Зоя,**
доктор філософських наук, доцент кафедри філософії, соціології та
менеджменту соціокультурної діяльності,
Університет Ушинського, м. Одеса, Україна

СВОБОДА У ТВОРЧОСТІ ЛІНИ КОСТЕНКО

Ліна Костенко – перлина сучасної української літератури. Її твори не лише цікаві та влучні, а й глибоко актуальні. Уже багато років вона залишається справжнім борцем з неправдою, показовістю, пристосуванством, а зброя її – твори. Вона вміє зачепити, змусити думати, мріяти та діяти. Вона не тільки гарна поетеса, а й справжній філософ.

Я скрізь своя, і я ніде не дома.

Душа летить у посвіті епох.

І де цей шлях почався, — невідомо.

І де урветься, знає тільки Бог.

Ліна Костенко – поет у найповнішому, справжньому розумінні цього слова. З одного боку, сильний незалежний характер, який не терпить будь-якого насильства над собою, а з іншого – глибинний зв'язок зі своїм народом, надприродна проникливість у його духовну сутність, здатність відчувати біль народу і брати їх на себе – все це сформувало феномен Ліни Костенко, як поетеси, що кинула виклик тоталітарній системі і ні на скільки не поступилась її домаганням обмежити внутрішню волю митця.

Слова росли із ґрунту, мов жита.

Добірним зерном колосилась мова.

Вона як хліб. Вона мені свята.

І кров'ю предків тяжко пурпурова.

Людина завжди дивувалася, наскільки вільною є її свобода волі, яка існує в грішному світі, де панує закон причинності. Традиційно питання про свободу волі ставиться так: якщо моя воля вплетена в складну систему світових причинно-наслідкових зв'язків і змушена підкорятися її законам, то її свобода визначена і суворо обмежена. Кожна подія теперішнього моменту зумовлена цілим ланцюгом подій минулого. Кожна дія, яка відбувається в майбутньому, зумовлена тим, що відбувається в сьогоденні.

Ліна Костенко прийшла у літературу тоді, коли навіть мовчати було небезпечно. Її голосом промовляє совість. Паролем поезії стають безкомпромісність і свобода: «Як жити, зачепившись на мілкому, то краще потонуть на глибині».

Свобода – одна з основних філософських категорій, що характеризують сутність людини та її буття, що полягає в здатності людини мислити і діяти відповідно до своїх уявлень і бажань, а не в результаті внутрішнього чи зовнішнього примусу.

“Я не люблю нещасних. Я щаслива. Моя свобода завжди при мені”.

Поняття свободи не можна визначити однозначно. Це і соціальна, і політична, і філософська, і морально-етична категорія. З філософської точки зору свобода - це здатність людини діяти у відповідності зі своїми інтересами і бажаннями.

Поетеса Ліна Костенко багато писало про свободу, для неї завжди було важливо честь і гідність. .

Ліна Костенко написала вірш «Крила», перебуваючи в Польщі. Тоді перед нею стояло питання чи разом із коханим Єжи Пахльовським переїжджати до Польщі. Вірш увійшов до збірки “Мандри серця”. У результаті поетеса вирішила повернутися додому .

Поема «Чайка на крижині» складається з п'яти частин: «Надбережжя», «Крига на Одрі», «Крила», «Ґрунт», «Усміх», кожна з яких має свій зміст, закінчену думку, але в той же час їх пов'язує між собою перебування Л. Костенко у Польщі, у морському порту Щеціна. Тоді поетеса знаходилась на роздоріжжі, мала вирішити надзвичайно болюче питання: переїжджати до Польщі, на Батьківщину коханого, і покинути батьківщину, чи залишатися в Україні, але натомість розлучитися з коханою людиною? Непросто вирішити цю дилему, маючи на руках маленьку донечку Оксанку. У великих жінок не буває простої долі. Туга за батьківщиною, патріотизм, почуття громадянського обов'язку зрештою перемагають. Ліна Костенко обирає Україну.

А й правда, крилатим ґрунту не треба.

Землі немає, то буде небо.

Немає поля, то буде воля.

Немає пари, то будуть хмари.

В цьому, напевно, правда пташина...

А як же людина? А що ж людина?

Живе на землі. Сама не літає.

А крила має. А крила має!

Вони, ті крила, не з пуху-пір"я,

А з правди, чесноти і довір"я.

У кого — з вірності у коханні.

У кого — з вічного поривання.

У кого — з щирості до роботи.

У кого — з щедрості на турботи.

У кого — з пісні, або з надії,

Або з поезії, або з мрії.

Людина нібито не літає...

А крила має. А крила має!

У вірші Костенко показала, що сумує за Батьківщиною і сумує, що вона – не вільний птах і не може полетіти додому. Зате – вона здатна полетіти на своїх творчих крилах та крилах своїх спогадів куди завгодно .

На думку Костенко, людина має крила, але не літає, як птах, бо людські крила не з пуху, а з правди, чесності, довіри, вірності в коханні, вічного пориву, щедрості й турботи, з пісень, надії, поезії, мрії. Але чому людина має крила, але не може літати? Це вже залежить від неї самої, її прагнень, бажань, цілеспрямованості, наполегливості.

Ліна Костенко витворила духовний зріз української історії, явила людству складну, щедрю на добро і спраглу до щастя і волі українську душу.

І я повстав. Душа спитала — доки?!

Втопили край у підлості і злі.

І я сказав: чужинці, дайте спокій.

Не сійте зради на моїй землі.

Уже і так насіяно. Вродило.

Вже не бере ні плуг, ані коса.

А ми ще є. І то найбільше диво,
що цей народ іще раз воскреса.

Література:

1. <https://youtu.be/CVK7VXCuEfk>
2. Українське Видавництво СМОЛОСКИП ім. В.Симоненка ,1969- с.345
3. Витвицька С. Українська література// Зовнішнє Незалежне Оцінювання-Тернопіль :2020-С.364-371
4. https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9A%D0%BE%D1%81%D1%82%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE_%D0%9B%D1%96%D0%BD%D0%B0_%D0%92%D0%B0%D1%81%D0%B8%D0%BB%D1%96%D0%B2%D0%BD%D0%B0
5. <https://www.ukrlib.com.ua/bio/printit.php?tid=1618>
6. https://youtu.be/SIG1VblD8_E
7. <https://www.you-books.com/book/L-Kostenko/Zbirka-virshiv>
8. <https://vseosvita.ua/user/id322401/blog/kryla-virsh-liny-kostenko-iakyi-maie-znaty-kozhen-ukrainets-58471.html>

Остропальченко Каріна,
*здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
ОПП Хореографія,
спеціальність 024 «Хореографія»
Науковий керівник: Атаманюк Зоя,
доктор філософських наук,*